

Nyt fra Center for Selvmordsforskning

Årgang 6, nr. 1, nov 2009

Selvmondsadfærd blandt etniske minoriteter i Danmark – et pilotprojekt

Af akademisk medarbejder cand.mag Bo A. Ejdesgaard

Center for Selvmordsforskning, Odense, har netop færdiggjort projektet Selvmordsadfærd blandt etniske minoriteter i Danmark – et pilotprojekt.

Om projektet

Projektet blev iværksat i 2008 med det formål at afdække selvmordsadfærden blandt etniske minoriteter i Danmark – både i en beskrivende forstand, men også, mere væsentligt, i en metodisk forstand. Hovedformålet var at komme med anbefalinger til, hvorledes et større projekt bedst muligt kunne afdække problemstillingen.

Design

Projektet har valgt at fokusere på unge, dvs. elever i folkeskolens 9.-10. klassetrin, gymnasieskolen samt på de erhvervsfaglige uddannelser. Dette er gjort ud fra en cost-benefit betragtning, da distributionen her er relativ enkel og omkostningslavt, samt at andelen af tosprogede eller personer med anden etnisk herkomst end dansk er stor. Afsluttende har Center for Selvmordsforskning også et gennemprøvet screeningsspørgeskema udviklet til projektet "SAYLE", der kunne anvendes til projektet.

Dataindsamling

Indsamlingen af data blev foretaget på uddannelsessteder i Odense-, Århus- og Københavnsområdet. Dette materiale blev desuden suppleret med respondenter til SAYLE for at øge størrelsen af datamængden.

Den samlede mængde respondenter endte på 1733 besvarelser, hvor 349 kom fra projektets egen indsamling, mens 1384 kom fra SAYLE-projektets dataindsamling. I den samlede datamængde udgjorde indvandrere fra ikke-vestlige lande 5,6 %, mens efterkommere fra ikke-vestlige lande udgjorde 7,0 %.

Resultater

Overordnet finder rapporten ingen etnicitetsforskelle i andelen af unge med selvmordsadfærd. På trods af fraværet af overordnede etnicitetsforskelle, adskiller etniske og vesterlandske unge sig alligevel på en række underordnede punkter.

"Overordnet finder rapporten ingen etnicitetsforskelle i andelen af unge med selvmordsadfærd."

Blandt de sårbare unge, dvs. unge med alvorlige personlige, følelsesmæssige eller psykiske problemer, er der en overvægt af indvandrere fra ikke-vestlige lande, i forhold til vesterlændinge, som angiver, at deres problemer skyldes konflikter med venner/skolekammerater/kolleger og ensomhed. Problemet med ensomhed er her ret iøjnefaldende, da mere end tre-fjerdedele af alle indvandrerne angiver dette som årsagen (77,8 %) i forhold til 31,2 % af vesterlændingene. Det samme kan siges om problemerne med venner/skolekammerater/kolleger, der angives af to-tredjedele af alle indvandrere som årsag (66,7 %) mod 27,4 % af vesterlændinge.

Center for
Selvmordsforskning

Søndergade 17
5000 Odense C

Tlf.: 66 13 88 11
www.selvmordsforskning.dk

Foto: Vibeke B. Lassen 2009

En af de mest signifikante forskelle i rapporten optræder i analysen af, hvad der beskytter unge med selvskadetanker fra at gøre tankerne til handling. Her finder rapporten, at ikke-vestlige personer i signifikant større grad en vesterlændinge angiver, at deres tro (religion) forbyder eller forhindrer dem i at skade sig selv. Hvor kun 5,1 % af vesterlændingene angiver dette, angiver hele 42,1 % af indvandrere og 54,6 % af efterkommerne denne årsag.

Anbefalinger

Indsamling af data fra indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande

Indsamling af data fra etniske minoriteter kan være udfordrende, specielt hvis man kommer uden for skolesystemet. Inden for skolesystemet er folkeskoleniveauet det mest givtige, hvor skoler med over 90 % to-sprogede/elever med anden herkomst end dansk forefindes. Gymnasieniveauet kan højst frembringe 40 % og det erhvervsfaglige niveau 25 %. Dette betyder, at jo længere man kommer i skolesystemet, desto sværere bliver det at få besvarelser fra etniske minoriteter.

Ældre etniske personer

Foreliggende projekt har kun haft fokus på unge i skolesystemet. Det er kendt, at der er stor forskel på selvmordsadfærden blandt unge og gamle ud fra den danske befolkning som et hele. Det kunne derfor være interessant også at undersøge ældre etniske personers adfærd. Dette kan imidlertid vise sig at være et mere ressourcerekrævende projekt, både tidsmæssigt og økonomisk, da gruppen ikke på samme måde er let tilgængelig for spørgeskemaundersøgelser i skolesystemet.

Stor datamængde

Generelt må der konkluderes fra dette pilotprojekt, at et større datamateriale i en fremtidig undersøgelse vil være essentielt. Flere forskelle på baggrund af etnicitet ville med stor sandsynligt kunne være afdækket, hvis den statistiske styrke havde været større. Ressourcerne skal blot være tilstede.

Infoboks

Siden 2005 har etniske minoriteter af Danmarks Statistik været defineret som indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande:

Indvandrere

- Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark.

Efterkommere

- Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark.

Oprindelsesland

- Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet.
- Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet.

Ikke-vestlige lande

- Ikke-vestlige lande: Alle lande undtagen EU-lande plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.

Vesterlændinge

- I projektet anvendes begrebet 'vesterlændinge' om personer med dansk oprindelse samt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande.

Nærmere oplysninger

Rapporten kan bestilles eller downloades gratis på www.selvmoedforskning.dk

Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmordsadfærd, registrering af selvmordsforsøg, vidensformidling og uddannelse.

Centret er en selvejende institution under Indenrigs- og Socialministeriet.